

Wereldvrouwenmars België

We blijven stappen tot alle vrouwen vrij zijn!

Verklaring van Wereldvrouwenmars België

8 maart 2016

De Wereldvrouwenmars is een internationale, democratische feministische beweging die autonoom, transparant en creatief werkt. Ze groepeert meer dan 5000 organisaties, netwerken en activisten uit 164 landen en regio's. Zij schragen zich achter hetzelfde doel: manifesteren zolang niet alle vrouwen vrij zijn.

Deze eisenbundel is het resultaat van een actieve samenwerking tussen alle organisaties en militanten van de Wereldvrouwenmars België. **Er is dit jaar speciale aandacht voor vrouwelijke migranten en vluchtelingen. Daarnaast ligt de focus op het geweld tegen vrouwen en op de effecten van het besparingsbeleid, dat weegt op vrouwen en huishoudens met een klein inkomen, en ook op de vrouwenorganisaties.**

Alhoewel de regeringen op de verschillende niveaus zich formeel engageren om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bevorderen, gaan ze verder met een besparingsbeleid dat desastreuze gevolgen heeft voor grote groepen in de bevolking. Vooral wie al in precaire omstandigheden leeft en/of extra kwetsbaar is voor discriminaties lijdt hieronder: jongeren, etnisch-culturele minderheden en vrouwen.

De overheidssubsidies waren al onvoldoende en dalen alsmaar meer. Bijna 4 op de 10 Belgische organisaties (38%) zagen hun structurele overheidssubsidies dalen in 2015, zo blijkt uit de zesde verenigingsbarometer van de Koning Boudewijnstichting. Volgens de stichting "dwingen deze aanhoudende veranderingen de verenigingen om anders te functioneren, op een manier die dichter staat bij die van een onderneming, met steeds minder permanente financiering en meer een toename van privéfinanciering en projectfinanciering"¹. Vrouwenverenigingen worden volop geraakt door deze realiteit. Nochtans is een besparingsbeleid niet het enige mogelijke antwoord op het tekort in de overheidsfinanciën. De Wereldvrouwenmars wil in deze bundel de implicaties van dit beleid zichtbaar maken en alternatieven aanreiken, zowel op lokaal als op wereldvlak.

---

¹ http://www.lavenir.net/cnt/dmf20160115_00763938/quatre-asbl-sur-10-ont-connu-une-baisse-de-leurs-subsides-permanents-en-2015.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

Voorwoord: onze gedeelde waarden

Ja aan een sterke sociale zekerheid

De sociale zekerheid moet geherfinancierd worden zodat ze garant staat voor sociale uitkeringen (met name pensioenen en werkloosheid) die volstaan om waardig van te leven. Er moet een einde komen aan de stigmatisering en sociale uitsluiting van werklozen, en aan de degressiviteit en beperking in de tijd van de uitkeringen. Het statuut van samenwonende moet verdwijnen, zodat iedereen dezelfde rechten krijgt, ongeacht haar/zijn gezinssituatie.

Ja aan een eerlijk en solidair fiscaal systeem

De belastingen moeten nog meer in verhouding staan tot de inkomens, zodat een betere verdeling van de beschikbare welvaart mogelijk wordt. Een element daarvan is een vermogensbelasting, die een heffing op de grote vermogens mogelijk maakt.

Ja aan de verdeling van familiale en huishoudelijke taken tussen mannen en vrouwen. Er zijn maatregelen nodig om de seksistische stereotypen in de samenleving te bestrijden.

Een collectieve vermindering van de werktijd komen, met behoud van loon en compenserende aanwervingen, moet jobs brengen voor iedereen. Om de levenskwaliteit te verhogen, moeten de laagste lonen worden opgetrokken en is er nood aan een systeem van loopbaanonderbreking met vergoeding en gelijkstelling aan gewerkte periodes.

Ja aan internationale solidariteit voor de economische zelfstandigheid van alle vrouwen. De financiële en ecologische schuld van het Noorden ten aanzien van het Zuiden moet ingelost worden door de internationale ontwikkelingssamenwerking te versterken. Een burgeraudit moet de illegitieme schulden blootleggen, waarna kwijtschelding moet volgen

Op Europees en internationaal niveau engageerde de regering zich om de budgettaire normen te volgen die de Europese Commissie oplegt. Dit gebeurde zonder een reëel democratisch debat hierover. Deze normen bepalen hoe hoog de overheidsschuld en het tekort op de begroting maximaal mogen oplopen. Lidstaten die de normen niet volgen, krijgen waarschuwingen en sancties. Deze normen zijn contraproductief: ze leiden tot de stagnatie van nationale economieën en soms zelfs tot een cyclus van recessie. Bovendien bedreigen ze het solidariteitsmodel, de openbare diensten en de sociale zekerheid. Op die manier treffen ze in sterke mate vrouwen, die al als eersten worden getroffen door het bezuinigingsbeleid.

Bovendien dreigen de akkoorden voor economische samenwerking die momenteel worden onderhandeld (het transatlantische verdrag TTIP en het ACS- of Tysa-verdrag over de verkoop van diensten) een zeer negatieve en onomkeerbare impact hebben op grote delen van de democratie, op de fundamentele rechten, op de werkgelegenheid en op de openbare diensten.

De politieke vertegenwoordig.st.ers, als verkozenen en mandatarissen moeten beseffen dat ze sociale verworvenheden die het welzijn van iedereen garanderen, niet mogen opofferen voor het financiële belang van enkelingen.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Eisen

Onze eisen voor 2016 hebben een dubbele focus: ten eerste de strijd tegen het geweld op vrouwen en voor vrede en demilitarisatie; en ten tweede de collectieve goederen, de openbare diensten en de economische zelfstandigheid van vrouwen.

I. Strijd tegen het geweld op vrouwen en voor vrede en demilitarisering

Geweld op vrouwen en meisjes, waaronder seksueel geweld, is structureel ingebed in het patriërchaat. Wereldwijd wordt 35% van de vrouwen in de loop van hun leven met geweld geconfronteerd. Bepaalde groepen vrouwen en meisjes zijn extra kwetsbaar, omdat ze een handicap hebben, behoren bij een etnische minderheid, leven in armoede of een oorlog meemaken.

Geweld op vrouwen en meisjes: algemene vaststelling op Belgisch niveau

Hoewel de aandacht voor de problematiek van geweld op vrouwen en meisjes wereldwijd groeit, blijven de cijfers onaanvaardbaar. Uit onderzoek van Europees Agentschap voor de Grondrechten (FRA) blijkt dat 1 op 3 vrouwen ouder dan 15 jaar een of andere vorm van fysiek of seksueel geweld heeft ondergaan. Volgens het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen gaat het in België om 36% van de vrouwen.

In Europa heeft 22% van de vrouwen die een partner hebben of hebben gehad (leeftijd vanaf 15 jaar) fysiek en/of seksueel partnergeweld ondergaan. Voor België ligt dit cijfer op 24%. In totaal geeft 12% van de vrouwen ouder dan 15 jaar aan dat ze een of andere vorm van seksueel geweld meemaakten, begaan door een volwassene. Dit zijn 21 miljoen vrouwen op Europees niveau. In België gaat het om 14% van de vrouwen. Het is in deze context dat het Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2015-2019 is aangenomen.

Focus op vluchtelingenvrouwen

Wereldwijd waren in 2014 59,5 miljoen mensen op de vlucht voor conflicten²: 38,2 miljoen interne ontheemden, 19,5 miljoen vluchtelingen en 1,8 miljoen asielzoekers. **Bijna de helft van de vluchtelingen zijn vrouwen**³. Slechts een kleine minderheid, ongeveer 1 miljoen, bereikt Europa. **In juni 2015 maakten vrouwen 27% uit van de nieuwe aankomsten, in januari 2016 was dit ongeveer 55%**⁴.

² World Humanitarian Data and Trends 2015, OCHA,

https://issuu.com/unpublications/docs/whdt2015?utm_source=2016W5_subscribers&utm_campaign=Digest&utm_medium=email

³ Idem.

⁴ UNHCR, "Refugee women on the move in Europe are at risk, says UN", News stories, 20 January 2016, <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=569fb22b6&query=%20women%202015>

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

Vandaag is ongeveer 1 op 3 vluchtelingen in België een kind. Deze kinderen, en vooral de niet-begeleide minderjarigen, worden niet altijd goed opgevolgd en beschermd. Zij zijn extra kwetsbaar voor misbruik en uitbuiting. Meisjes lopen in dit opzicht een bijzonder risico, minderjarige alleenstaande moeders zijn nog kwetsbaarder. De vlucht is op zich al gevaarlijk. Wie herinnert zich niet de schamele zinkende bootjes op de Middellandse Zee of de beelden van geweld op vluchtelingen en de lange wachtrijen aan de grensovergangen naar en binnen Europa⁵?

Vele vrouwen en meisjes vluchten voor verschillende vormen van geweld in hun land van herkomst – vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijken en kindhuwelijken, verkrachting enz. Ook tijdens hun tocht naar en door Europa zijn vrouwen en meisjes blootgesteld aan gendergebonden geweld, waaronder seksueel geweld. Ze hebben af te rekenen met heel wat zware moeilijkheden: gynaecologische problemen, problematische of ongewenste zwangerschappen, trauma's als gevolg van het geweld waarvan ze het slachtoffer werden... In sommige landen aan de grenzen van Europa passeren enorm veel mensen; de opvangcentra zijn er slecht aangepast aan de noden van vrouwen, die niet altijd de nodige bescherming krijgen.

In België heeft de recente toestroom van asielzoekers het opvangsysteem en de kwaliteit van de opvang onder druk gezet. De instroom in België is vooral mannelijk, en dat weerspiegelt zich in de opvang. Wij vinden het van essentieel belang om het genderperspectief systematisch en structureel in te bedden in de opvang van personen, ook in de noodopvang.

De fysieke integriteit van de vrouwen moet onder alle omstandigheden verzekerd worden. Er hebben zich onaanvaardbare situaties voorgedaan in de noodopvang, met zwangere vrouwen die lange uren moesten wachten om een dokter te zien of om kledij te krijgen, en die niet naar toilet durfden te gaan uit angst hun plaats te verliezen. De promiscuïteit in bepaalde centra, het feit dat vrouwen 's avonds niet durven douchen of naar het toilet gaan wijzen er eveneens op dat er nog veel nood is aan verbetering. Het is belangrijk de mannen die leefruimtes met vrouwen delen te sensibiliseren, om een veilig klimaat creëren waarin ieders intimiteit gerespecteerd wordt.

Wij willen er ook op wijzen dat tot vandaag de pré-opvang verzekerd wordt door talrijke vrijwilligers, zonder ondersteuning van de overheid.

Bewustwording alleen volstaat niet om het geweld te stoppen dat vrouwen en meisjes treft – welk ook hun origines en sociaaleconomische achtergrond. Een consequent beleid en verhoogde budgetten, zowel op nationaal als internationaal niveau, maakt deel uit van de eisen van de Wereldvrouwenmars België.

---

⁵ UNHCR, A million refugees and migrants flee to Europe, <http://www.unhcr.org/567918556.html>.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

1.1. Strijd tegen geweld op nationaal niveau

We zijn tevreden dat 'rekening houden met de genderdimensie in het asiel- en migratiebeleid' één van de zes prioriteiten is in het nieuwe '**Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2015-2019**' (NAP)⁶. De nieuwe maatregelen zijn gebaseerd op de vereisten van het Verdrag van Istanbul en op de opvangrichtlijn 2013/33/EU:

- de erkenning van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen als een vorm van vervolging die aanleiding geeft tot aanvullende/extra bescherming;
- een gendergevoelige interpretatie van de gronden voor het toekennen van het statuut van vluchteling;
- de ontwikkeling van gendergevoelige opvang- en asielprocedures.

In dit kader vragen we

E1 dat België het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) dringend ratificeert.

We stellen ook vast dat er nog geen concreet kader is voor de financiering van de maatregelen die opgenomen zijn in het NAP en dat er nog geen indicatoren zijn voor de evaluatie van de uitvoering van het actieplan. Daarom vragen we:

E2 dat de betrokken federale overheidsdiensten, en speciaal die van de staatsecretaris voor Asiel en Migratie, overleggen over het opnemen van de genderdimensie in het asiel- en migratiebeleid. Dat veronderstelt onder meer:

- **voldoende financiering** voor de uitvoering van het nationaal actieplan;
- een opvolgings- en evaluatieplan met **specifieke, meetbare en getimede indicatoren**
- een **participatieve evaluatie** voor de uitvoering van het actieplan tegen eind 2018, met inbreng van de vrouwenorganisaties, om de actiepunten in het volgende plan waar nodig bij te sturen;

E3 slachtofferhulp voor **vrouwen zonder papieren**: deze vrouwen zijn bijzonder kwetsbaar en hebben geen rechten - behalve op dringende medische verzorging -, wat hen nog kwetsbaarder maakt.

Wat de specifieke middelen betreft voor de bestrijding van gendergerelateerd geweld vragen wij:

E4 een hogere en **structurele en financiële steun** voor vrouwenorganisaties die strijden tegen intrafamiliaal geweld en die zorgen voor de opvang van vrouwelijke vluchtelingen en migranten met inbegrip van zij die nog geen officieel statuut hebben;

E5 de **herziening van de financiering van opvangcentra** voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld, en de nodige aanpassingen om ze toegankelijk te maken voor alle vrouwen;

E6 de financiering van **een studie naar de oorzaken en frequentie van verdwijningen** van speciaal vrouwen en niet-begeleide minderjarigen na hun asielaanvraag;

---

⁶ Zie Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2015-2019, p.34.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

E7 voldoende structurele financiering voor de organisatie van **specifieke en empowerende activiteiten** voor vrouwen in alle opvangstructuren, in samenwerking met de vrouwenorganisaties.

Om het preventiebeleid dat het NAP voorziet effectief te maken, is een financiering op langere termijn nodig, met omvangrijke programma's waarbij de vrouwenorganisaties stelselmatig betrokken worden. Verder vragen wij:

E8 vorming rond gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes voor alle beroepskrachten die werken in de opvang en de begeleiding van vluchtelingen en asielzoeksters;

E9 de **systematische opleiding van onderwijspersoneel** in het toepassen van een genderbenadering en het omgaan met seksistisch geweld tegen vrouwen en meisjes;

E10 vanaf de kleuterschool **lessen rond gelijkheid, gender en seksuele en relationele vorming**. Er is ook nood aan een evaluatie van lopende experimenten terzake.

E11 maatregelen die rekening houden met de **economische kwetsbaarheid en het gebrek aan informatie van vrouwen die het risico lopen op uitsluiting**, om te voorkomen dat ze worden uitgebuit, met name door mensenhandelaars.

Inzake hulp aan en bescherming van slachtoffers vragen we:

E12 de **erkenning van een zelfstandig verblijfsrecht** voor de echtgenote die in het kader van familiehereniging naar België kwam, zelfs indien zij nog geen 5 jaar op Belgisch grondgebied verbleef. Dit moet vrouwen die klacht indienen wegens partnergeweld beschermen.

E13 **toegang tot aangepaste diensten en informatie over gezinsplanning, gezondheid en seksuele en reproductieve rechten** voor alle vrouwen, ongeacht hun herkomst;

E14 het behoud van **een niet-gemengde ruimte in elk opvangcentrum** voor asielzoekers, ook in de pré-opvang;

E15 dat de opvangcentra voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld evolueren naar individuele wooneenheden, om het **recht op privacy** van de vrouwen te respecteren. Slachtoffers van geweld die de crisisopvang verlaten hebben, moeten toegang blijven hebben tot begeleiding.

E16 Een beleid van **nultolerantie** ten opzichte van partnergeweld kan alleen werken indien er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de implementatie op het terrein en voor een systematische opvolging van de dossiers.

We eisen bovendien:

E17 meer gendergevoeligheid en meer vrouwen bij de politie en de magistratuur, ook bij de topfuncties.

E18 strenge straffen voor mensenhandelaars en pooiers.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialedesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

1.2. Internationale engagementen inzake geweld tegen vrouwen

De Wereldvrouwenmars stelt dat vrouwenrechten mensenrechten zijn, universeel en ondeelbaar. Het is bijgevolg uiterst belangrijk dat België erover blijft waken dat conservatieve of cultuurrelativistische discours de vooruitgang inzake gendergelijkheid niet blokkeren. Dit betreft ook de strijd tegen geweld op vrouwen en meisjes, en de uitoefening van hun seksuele en reproductieve rechten.

Internationale normen en engagementen zoals het Peking Actieplatform, het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en alle relevante resoluties van de Veiligheidsraad over vrouwen, oorlog en vrede moeten onverwijld omgezet worden in nationale wetgeving en beleid. We vragen ook om op internationaal niveau maatregelen te treffen die rekening houden met de economische kwetsbaarheid en het gebrek aan goede informatie van de meest kwetsbare vrouwen, met het oog op het voorkomen van hun uitbuiting en van mensenhandel.

Doelstelling 5.2. van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties voorziet het uitbannen van geweld op vrouwen in al zijn vormen. Dit is een essentiële stap naar duurzame ontwikkeling. Om deze doelstelling te realiseren is het noodzakelijk dat België:

- programma's financiert om geweld op vrouwen en meisjes uit te bannen, met aandacht voor alle dimensies: **preventie, bescherming, vervolging van de dader, schadeloosstelling van het slachtoffer**. Het is belangrijk om in alle partnerlanden van ontwikkelingssamenwerking steun te voorzien voor openbare diensten en instellingen die een complete bijstand aanbieden. Dit houdt in dat ze ook werken rond seksuele en reproductieve gezondheid en tegemoetkomen aan de specifieke noden van vrouwen die slachtoffer werden van geweld.
- steun voorziet voor **doeltreffende, transparante en participatieve mechanismen voor de controle, opvolging en evaluatie** van het beleid op alle niveaus (internationaal, regionaal, nationaal). Dit houdt onder meer in dat parlementen hun centrale rol kunnen spelen in het controleren en sturen van het beleid, en dat het middenveld, waaronder de vrouwenorganisaties, bij het proces wordt betrokken.
- partnerlanden helpt om mechanismen uit te bouwen voor de opvolging van de geboekte vooruitgang in de strijd tegen geweld op vrouwen en meisjes, via hulp bij de productie van enerzijds **kwantitatieve en kwalitatieve naar geslacht en leeftijd uitgesplitste gegevens** en anderzijds analyse en participatieve diagnostiek. Dit zou systematisch geïntegreerd moeten worden in de nieuwe samenwerkingsprogramma's.
- meer financiële steun verleent aan **middenveldorganisaties uit het Zuiden**, in het bijzonder aan organisaties die opkomen voor vrouwenrechten, met inbegrip van organisaties van inheemse vrouwen. Zij zien er immers op toe dat de nationale regeringen hun nationale en internationale verbintenissen m.b.t. geweld op vrouwen

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

nakomen. In fragiele staten krijgen organisaties en instanties die werken voor gendergelijkheid bijvoorbeeld maar 1% van de beschikbare hulp⁷.

Vredesopbouw is niet mogelijk zonder de deelname van vrouwen aan alle processen van besluitvorming op alle niveaus, noch zonder de empowerment van vrouwen en vrouwenorganisaties die ijveren voor vrede, mensenrechten en gelijke rechten voor vrouwen en mannen. Vandaag worden vrouwenorganisaties slechts in 8% van de vredesmissies geraadpleegd⁸.

Wij verzoeken de Belgische regering dus om resolutie 1325 en haar volgresoluties (1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 en 2242) uit te voeren en om hiertoe:

E19 een budgetlijn te voorzien voor acties die leiden tot **nationale actieplannen 1325** en die bijdragen aan meer zelfstandigheid en een sterkere politieke positie van vrouwen en vrouwenorganisaties;

E20 de ontwikkeling van 'nationale' instellingen en strategieën (*gender machinery*) voor **gelijke rechten en kansen** voor vrouwen en mannen te steunen;

E21 de **economische oorzaken van gewapende conflicten aan te pakken** door te ijveren voor een internationaal verdrag over de illegale exploitatie en handel in grondstoffen en natuurlijke rijkdommen dat de traceerbaarheid van deze grondstoffen garandeert en alle bedrijven die betrokken zijn bij de grondstoffenhandel identificeert;

E22 programma's voor ontwapening te steunen en om zich niet meer financieel garant te stellen voor wapentransacties;

E23 de **militaire uitgaven te beperken** (aankoop wapens, instandhouding gevechtsleger en zijn infrastructuur) en het leger om te vormen tot een humanitaire interventiemacht;

E24 het (seksueel) geweld op vrouwen te stoppen en een einde te maken aan de straffeloosheid van daders door **programma's te steunen die seksueel en gendergerelateerd geweld bestrijden** en hulp (medisch, psychologisch, juridisch, economisch) verlenen aan de slachtoffers;

E25 militairen die schuldig zijn aan seksueel geweld te **laten berechten door burgerrechtbanken**, zodat ze behandeld worden als andere daders en niet kunnen genieten van amnestiemaatregelen.

De Belgische Wereldvrouwenmars is zich ervan bewust dat deze maatregelen niet mogelijk zijn en ook niet zullen volstaan zonder een fundamentele bijsturing van het economische beleid dat vrouwen uit alle socio-economische categorieën structureel blijft benadelen

---

⁷ Rapport GENDERNET, "From commitment to action: Financing gender equality and women's rights in the implementation of the Sustainable Development Goals", maart 2015.

⁸ Rapport van de Mensenrechtencommissaris van de Verenigde Naties Coomaraswamy, oktober 2015.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

II. Collectieve goederen, openbare diensten en economische onafhankelijkheid van vrouwen : « *financiële zelfstandigheid en tijd om te leven !* »

Vrouwen botsen op veel obstakels in hun beroeps- en persoonlijke leven, obstakels die verband houden met hun inkomen, sociale zekerheid, pensioen enz. Het is cruciaal dat vrouwen zelfstandig in hun behoeften kunnen voorzien. Vrouwen maken 51% van de bevolking uitmaken, maar hebben een benadeelde positie in de maatschappij.

“De financiële afhankelijkheidsgraad van vrouwen daalt drastisch wanneer ze hoger opgeleid zijn. Meer dan de helft van de laagopgeleide vrouwen zit individueel onder de armoedegrens. Een op vijf van de hoogopgeleide vrouwen zit echter, ondanks haar opleiding, nog steeds onder die grens⁹.”

Wereldwijd had in 2015 53% van de werkende vrouwen een onzekere job, die buiten elke reglementering valt¹⁰. Twee van de factoren die de kwetsbaarheid van vrouwen vergroten, zijn mobiliteit en werkroosters. Sommige vrouwen weigeren werk omdat ze hun werkplaats niet kunnen bereiken of omdat de uren niet verenigbaar zijn met hun zorgtaken. Door het soort jobs dat vrouwen uitoefenen en de sectoren waarin ze werken, komen vrouwen veel moeilijker dan mannen aan de vereiste 42 loopbaan jaren om op pensioen te kunnen gaan.

Vrouwen zijn inderdaad oververtegenwoordigd

- in preciaire sectoren met lage lonen (79%), zoals die van de dienstencheques (90%)
- in deeltijdse banen (80% vrouwen)
- in de inschakelingspremies (65%), omdat ze niet lang genoeg of met te veel onderbrekingen hebben gewerkt om recht te hebben op een werkloosheidsvergoeding
- bij de gezinshoofden van eenoudergezinnen met een groter armoederisico (85%)
- in de onvolledige carrières (75% van de vrouwen heeft een loopbaan van 35 jaar terwijl eenzelfde percentage mannen een carrière heeft van 42 jaar)
- en daarbij worden migrantenvrouwen, met of zonder papieren, meestal georiënteerd naar de sector van de zorg (huishoudhulp, thuiszorg...) of naar het huishouden.

Willen vrouwen van het leven kunnen genieten en net als mannen over vrije tijd beschikken, dan moeten ze zich ontdoen van discriminerende stereotyperende mechanismen. Aangezien het beleid een evenwichtige taakverdeling niet echt aanmoedigt en het tekort aan openbare diensten het niet mogelijk maakt de taken te socialiseren, blijft het onbetaalde reproductieve werk (opvoeding van kinderen, ondersteuning van afhankelijke familieleden, huishouden...) in sterke mate op de schouders van vrouwen rusten.

Hierdoor bestendigen de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen zich, en een aantal maatregelen dreigen die ongelijkheden zelfs verder te doen toenemen:

⁹ Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, *Genderstatistieken en genderindicatoren*, 2011, p. 85.

¹⁰ Oxfam, *Even it up*, 2015.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

- De inkomensgarantie-uitkering (IGU) voor onvrijwillig deeltijds werk werd al verminderd (nadat de hoogte van de uitkering ook opnieuw afhankelijk werd gemaakt van de gezinssituatie) en zal nog eens met de helft verminderd worden in 2018. Wie minder dan halftijds werkt, wordt sterker geactiveerd. Op die manier wordt de verantwoordelijkheid bij vrouwen gelegd, terwijl het de werkgevers zijn die deze contracten opleggen omdat ze flexibiliteit willen.
- De berekening van de arbeidstijd op jaarbasis en een beleid dat meer deeltijds werk in het leven roept, dreigt te leiden tot een grotere flexibiliteit voor overuren, meer onregelmatige werktijden en meer preciaire banen.
- Het nieuwe beleid inzake pensioenen en het einde van de loopbaan zal nadelig uitvallen voor vrouwen:
  - Het grotere gewicht van effectief gewerkte periodes zal ongunstig zijn voor vrouwen, die hun loopbaan vaker onderbreken. Gelijkgestelde periodes zijn essentieel voor vrouwen.
  - De leeftijd voor vervroegd pensioen is opgetrokken tot 63 jaar, na een carrière van 42 jaar. De gemiddelde carrière van een vrouw telt 35 jaren.
  - De definitie van zwaar werk houdt onvoldoende rekening met zwaar werk dat vrouwen doen.
  - Om te genieten van de verhoging van 1% van de minimumpensioenen, is een loopbaan van 45 jaar vereist, opnieuw een maatregel die de facto veel vrouwen uitsluit.
  - De loopbaanrekening die de regering wil invoeren, zal de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen alleen maar vergroten, vooral wanneer vrouwen hun loopbaan zullen blijven onderbreken om – zoals nu al het geval is - voor andere personen te zorgen.

De Wereldvrouwenmars België eist dat het beleid dringend van richting verandert en dit om sociale rampen te vermijden die vooral vrouwen dreigen te treffen.

We staan een duurzame economie voor, waarin het leven van de mensen, het welzijn van iedereen, effectieve gelijkheid van rechten en respect voor het ecosysteem centraal staan en niet de markt, het productivisme en het profijt van een minderheid.

E25 Er moet een feministische audit komen van de besparingsmaatregelen.

E26 Er is jobcreatie nodig, vooral in de openbare diensten aangezien die een antwoord bieden op dringende sociale en milieuproblemen.

E27 Er moet controle zijn op de subsidies aan bedrijven uit de privésector, om na te gaan of ze wel dienen voor het creëren van kwaliteitsvolle banen, met goede werkomstandigheden en tegen een fatsoenlijk loon.

De Wereldvrouwenmars wil ook de **dubbele discriminatie** die **migrantenvrouwen** ondergaan aankaarten. Deze dubbele discriminatie, als vrouw en als migrante, is voelbaar in de erkenning van hun diploma's, de moeizame zoektocht naar werk en huisvesting, en het

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialesdesfemmes.be

Wereldvrouwenmars België

feit dat hun bijdrage aan de economie moeilijk zichtbaar kan worden gemaakt. Migrantenvrouwen werken vaak deeltijds, hetzij omdat ze zorg moeten dragen voor hun kinderen, hetzij omdat ze geen ander werk vinden. Ze werken daardoor ook vaker in het zwart, waardoor hun werk niet erkend kan worden, en ze geen toegang hebben tot de bijgaande rechten en uitkeringen.

E28 We eisen een **betere integratie van migrantenvrouwen en de erkenning van hun competenties** in het arbeidsbeleid, zodat hun rechten verzekerd zijn.

E29 We vragen een **betere erkenning van diploma's** uitgereikt in landen buiten de EU. Heeft een immigrante bijvoorbeeld een verpleegstersdiploma, maar was het aantal jaren opleiding niet identiek aan dat in België, dan wordt haar diploma niet erkend. Op die manier kan ze haar deeltijdse job niet inruilen voor een voltijdse job met betere voorwaarden. Dit geldt ook voor vrouwen die meerdere talen praten maar niet worden aangeworven omdat ze niet het 'juiste' diploma hebben.

We vragen **kwaliteitsvolle openbare diensten** die iedereen ten goede komen. De tendens van privatisering en vermarkting van de openbare diensten moet worden gestopt en gekeerd. We willen volgehouden investeringen om tot sterke en kwaliteitsvolle diensten te komen die voor iedereen toegankelijk zijn en speciaal voor wie het zwakst staat in de samenleving. Die diensten moeten onder meer het volgende verzekeren:

E30 Een opvangplaats voor elk kind: België haalt bijna overal het percentage van 33% dat de EU voorstaat, maar dat is vaak dankzij privé-crèches. Het percentage volstaat ook niet om de nood aan toegankelijke en kwaliteitsvolle opvangplaatsen te dekken. Zo zijn in Brussel de opvangplaatsen geconcentreerd in de meer gegoede buurten, en zijn er weinig in wijken met lagere inkomens, waar de vraag nochtans groter is.

E31 Aangepaste woonplaatsen voor gehandicapten en/of bejaarden, of dat nu thuis is, in een instelling of in een alternatieve structuur. Nu zijn er te veel bejaarden en mensen met een handicap voor wie een opvangplaats een 'luxe' is die ze niet kunnen betalen.

E32 Gezondheidsdiensten met een holistische benadering die de specificiteit van de patiënt in acht nemen (geslacht, leeftijd, cultuur, ...)

E33 Een breed netwerk van efficiënt en doeltreffend **openbaar vervoer**, met materiaal dat aangepast is aan personen met beperkte mobiliteit en aan kinderwagens.

Contact :

Marcela de La Peña : 0486/340733 (FR)

Gart Goorden : 02 229 38 28 (NL)

mmf-wvm@amazone.be -... www.marchemondialedesfemmes.be